

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dítele.

Pretinlu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de ann 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de ann 5 fi.
pre unu trilanu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte stodienele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

Pasc'a tiganésca.

„Vai de noi sermani tígani,
Lapedati, risí de dusmani,
Cumú trudemú in hasta tíera,
Mancandu pasca de ocará,
Fore popa, 'mprastiati,
D'in totu loculu alungati!
Dieu ar fi vreme odata,
Sà ne-alegemú sí noi popa!“
Astu-feliu se plangea odata
Brav'a tiganime tóta,
D'in orasie sí d'in sate,
De pr'in locuri departate —
Sí ca sà-sí puna 'n lucrare
A loru planu, a loru oftare,
Unu vaivodu vestitu sí tare,
Pr'in biletu de conchiamare,
Pre tígani, cu micu cu mare,
I-au chiamatu la adunare,
Lunga-o hruba óre care —
Chiaru buna spre consultare.

Unu tiganu desceptu, cu minte,
Li serví ca presiedinte, —
Ér' altulu ca sí notariu,
(Ér' desceptu sí carturariu;)
Cest'a ca sí scriitoriu,
S'asiedia lunga cuptoriu,
In mana cu unu carbune,
Ca sà 'nsemne totu ce-oru spune;
Ér' tiganii rotogolu
Pan'-ga celu cu potrocolu.

Presiedintele se scóla
Sí 'ncepe cu mare fala:
„Fratiloru, tiganiloru!

Ciorogari sí braviloru!
Voi scíti sí cunósceti bine,
Cà de-acumu tiganii 'n lume
Trebe sà se procopsésca,
Càtu decàtu sà propasiésca!
Deci noi adi ne-amú adunatu
Sà facemu unu picu de svatu.
Cumú amú potè mai usíoru
(Cu 'nvoirea tuturoru)
Sà ne-alegemú astadi popa
Sà scapàmu d'atàta vorba. . . .
Eu d'in parte-mi socotescu,
C'ar fi lucru tiganeseu,
Sà punemu trei candidati,
Barbati harnici, devotati.
Sí car' d'intre ei va scí
Sà ni spuna, sí-a ghici:
Care-a fostu martirulu celu
Ce-a amblatu cu-opinci de feru?
Care caru fuge mai iute
Sí duce negotiuri multe?
Sí cumú e pamentulu nostru?“
Al'a-a fi alesulu nostru.

Hura! hura!-asìe sà fia!
Strigà glót'a cu mundria
A-poi toti cu toti ca frati
Au alesu trei candidati:
Pe Lupu' lui Lingurariu,
Pe Ghiuriti'a lui Hornariu
Sí pe Cuplea lui Ciurariu.
Inse d'intre candidati
Proclamatí sí onorati,
Numai Cuplea a sciutu
Ce 'nsemnéza d'ameruntu.
Dinsulu for' de socotéla,
Fore léca de síféla

Li spuse: cà „santu Mateiu
A fostu martirulu d'antaiu,
Carele intr'adeveru
A amblatu cu-opinci de feru,
A-poi caru mai cu intiéla,
Sà fuga pe drumu de tiéra,
Nu-e ca care se numesce
Çaru de focu pe romanesce;
Èr' pamentulu e rotundu
Ca si oulu de porumbu!“

„Dreptu-e! dreptu! toti au strigatu,
Hest'a chiaru a deslegatu.
Cuplea nu este omu prostu, —
Elu sà fia pop'a nostru!“

* * *
Pascile se-apropiá,
Pop'a fórte se'ngrigiá
Si stringea ce trebuia:
Dóue care de herianu
Si otietu tare, de-unu anu,
Usturóie, cepe, aiu,
Matraguna, spini si scaiu.
D'in aceste mestecate,
Stórse bine, fragmentate,
A facutu o pasca, chiaru
Càtu o róta de la caru;
Èr' la tempulu anumitu,
La tiegani o a 'mpartitu.

Care cumu se-apropiá,
Cu pasca lu imbiá,
Care cumu o imbucá,
De spate se càrligá,
D'in ochi inholbá,
D'in dinti criscá,
Si d'in graiu graiá:

„Parinte de pasc'a ta
Pre toti draculu ne-a luá.
Te rogu, la alu meu purdelu
Sà i dai mai pucinelu.
Dér' pop'a nu-i ascultá,
Ci slugib'a si-o impliniá. —
Ciorogarii necasiti,
Pana 'n sufletu càtraniti,
Pasc'a mare o luara
Si 'n capulu popii-o aruncara.
„Na si manca popa, pasca,
Cà toti stau sà nebunésca, —
Strigá glót'a tiganésca, —
Giá, càpcàne, si te cara,
Du-te, esi d'in tiéra-afore,
Nu ne face de ocará;
Nu ni trebe popa, care
Vrea cu pasc'a sa ne-omóre.
Cà decàtu cu asìè 'ndracitu,
Mai bine haidamu la birtu,
Unde Mois'a celu cu minte
Ne-a 'ndulei cu dulci cuvinte,
Ni-a, dá vinu, ni-a dá rachia; . . . . .
Si-omu traí cu bucuria!“

De-atunci glót'a tiganésca
N'are popa, n'are pasca.

G. Stefanescu.

Nóu'a carte a intieptiunei.

— De Gur'a Satului. —

Celu ce tace, are pace . . . . .

Gur'a dice, gur'a minte, domnii-su totu ca mai
'nainte . . . . .

Pist'a langa Pist'a trage; legi, statute, nu-i sunt
drage.

Lauda-te gura, ca éca o albina.

Legea-e cumu o face Aporu.

A fi vladicu si-a nu lucrá nemicu, ba-a geli pe
inimicu, inea e dupa tipicu.

Candu romanii dormu in pace, séu se cërta pe-o
pogace, Pist'a face totu ce-i place!

Càti-va mameluci inea nu facu natiunea romana.

Un'a Alt'a.

(Matusi'a si nepotulu.) Scumpulu meu nepotu,
dise matusi'a nepotului seu, — dupa mórtea mea o sà-ti
lasu tóta averea mea tie, voiu mai bine sà-ti o dau
de locu inse sub o conditiune, sà-mi faci o mica
pensiune.

— Ori càtu de mica vei voi! — strigá d'in anima
nepotulu.

(Mam'a si fic'a sa.) — Copil'a D-nei X. dupa
ce se scóla de la mésa, se adreséza la muma sa:

- Potu sà iau perulu papusiei?
- Pentru ce voiesci sà i iai?
- Pentru ca s'o culcu.
- Dér' toti se culca cu perulu . . . . .
- Copilele, da; dér' damele . . . . .

(Somnulu unui mamelucu.) Unu mamelucu, in va-
canta dormiá intr'unu fotoliu móle. Soc'a sa ve-
diendu-lu ilu trediesce, dícendu:

— Scóla, draga, cà déca te vei tredi, ér' a sà
dici, cà esci in de ajunsu luminatu si a sà ceri a
votá.

— M. . . a criticatu pana la insulte pe d-r'a
Y, — dícea d-lu X, amicului seu. Pentru ce dér'
acést'a domnístora nu rosiesce a mai dá man'a unui
asemene omu?

— Esci prostu, draga — response intreatulu
ridiendu — d-sióra Y. nu mai rosiesce, pentru-cà
si-a astupatu rosiéti'a de pe obrazu cu pré multa. . .
pudra! . . .

— Càtu de bine ti siede, frate, candu esci mai
veselu. Veseli'a este fic'a placerei si-a distractiunei!

— Ah! frate, trebuie sà sci, cà tie-ti siede in-
diecitu de bine candu esci mai modestu.

Modesti'a este fic'a prudentiei si-a intieptiunei!

— Dómna, ve iubescu! Promiteti-mi afectiunea d-vóstra, si 'n schimbu, voiu face ori-ce sacrifice. Sciti cà amu positiune, sum ministru. . . .

— Tocmai pentru-cà esei ministru, fă bine si crede să n'amu placerea să fiu maltratata ca o *Constitutiune!* . . .

— D-le doctore, poteti a-mi recomandá vr'o doctoria, care se vindece ból'a femeiei mele d'a fi pré nebunatică in faci'a barbatiloru?

— Nemicu mai simplu: léga-i ochii c'o batista si-astupa i gur'a si urechile cu bumbacu.

— Ah! coconitia,
Dulcea-ti guritia
Varsa nectare,
Margaritare,
Zimbiri ceresei! . . .

— Tóte suntu bune,
Dér' . . . te rogu, spune:
Ai bani? cu mine,
Pr'in sferi divine,
Sà-i cheltuiesci? . . .

— Ochii-ti de dieia,
Man'a-ti de feia,
Rumen'a-ti busa
Cantu-ti de musa,
M'au farmecatu! . . .

— Lasa-ti prosti'a,
Cà-ci poesi'a
La mine n'are
Neci o cautare:
Ai de tocatu? . . . .

(*Despre femei.*) Femeia pierduta, candu aude vorbindu-se de castitate si onestitate, este tocmai ca unu omu, care n'a mancatu de trei dile si e pusu a privi o placinta calda, fore să aibe voia d'a mancá d'in tr'ins'a!

Tortur'a cea mai cumplita pentru o femeia, este acea d'a se aflá in vr'o societate unde s'aru gasi rivale mai frumoše si mai inconjurate de barbati de càtu dins'a.

(Unu dialogu intre o matusia si nepóta sa.) — O d-sióra de 17—18 ani schimbá confidentie cu matusi'a-sa:

— In fine mi-a spusu, cà voiesce să fie barbatulu meu, dícea d-siór'a.

— Si i-ai respunsu? . . . .

— I-am dísu; cere-me de la tat'a.

— Dér' iti convine?

— Ba neci-de-cumu.

— Atunci de ce l'ai incuragiatu.

— Nu-lu amu incuragiatu.

L'am adresatu la tat'a, care n'are autoritate 'n casa. O! déca i-asi fi dísu; cere-me de la mam'a, ar fi fostu altu ceva.

Tergu la Pilu!

La intrebarea multor'a, candu va fi „tergu la Pilu“ aduca la eunosciintia publica, cà: tergu la Pilu, esoperatu de profesorii jidani de a-colo, cu ajutorulu protracarulu loru si candidatulu juris-Directoru alu Marei Sale *Oltyán*, — si respective cu permisiunea vaivodului d'in *Aletea*, — s'a tienutu dejá in $\frac{6}{18}$. Octomvre a. e.

Tergulu de multi intrebatu, s'a inceputu inea in $\frac{3}{15}$. Octomvre, si a fostu fórté bine cercetatu; cumparatori neaseptatu multi; *dobitóce* numeróse, déra in proportiune cu cumparatorii totusi pucine. *Dobitócele* tóte s'au vendutu. —

Cumparatori mari au fostu: tenerulu belitoriu d'in *Otlac'a Ciumuluciu*, si ovreii d'in Pilu; acesti'a d'in urma, inse numai ca sensali ai protopolui d'in *Chi-chi-hazu*. —

Pretiurile — in tempulu acestu lipsitu de bani — fórté bune.

Pretiu mare au avutu *dobitócele* „pistritie“ séu cumu se mai numescu: *Schweitzer*. Deosebitu bunu pretiu au avutu bibolii, d'intre cari taurulu renumitu in giurulu Pilului „Hulber“, taurulu svabiloru d'in *Aletea*, fórté bine s'a vendutu. —

In tergu *Mitru*, orfanulu, celu d'in Pilu, a avutu mai multe *dobitóce*, carele decandu si-face socót'a pe ravasiu fore de birtariu, voiu să dicu rotariu, ba nu, ci notariu, s'a aflatu cu deficitu in cassada, spre a carui acoperire acumu tóte *dobitócele* orfanale le-au vendutu. —

O greotate inse avú tergu d'in Pilu, acee'a adeca: cà ne avendu comun'a notari, pasurile numai in *Aletea* s'au potutu capetá, — si tacs'a erá pré mare.

Tergulu s'a spartu cu jucari'a copiiloru „de capu si de pamentu“, in care amestecandu-se si aleteanulu „Hári“, a fostu bine neseditu; abiè l'au mantaitu taurulu „Hulber“, care de si e gróznicu la vedere, vediendu cà copii sunt pré seriosi in jocuri'a loru, — s'a multfamitu cu scaparea lui „Hári“ — apoi o tulira la sanetós'a.

Nic'a Strolimbatulu.

Crim'a nu pere. . . .

Infami, plini de tradare,
De ce totu apasati?
De ce-'n crud'a turbare
Poporulu maltratati? . . .

Adi man'a-ve impia
Cutítulu stringe 'n ea,
Si voi in veselia
Voiti a i-lu plentá!

Cà sunteti la putere
Comiteti asiè reu? . . . .
Dér' crim'a-ve nu pere. . . .
Ve vede Domnedieu! . . . .

Colți de Dinti.

Precumu se vede domni de la putere încă totu continuu oper'a începută, de a cassă și de a închide gimnaziile, cari dloru nu li vinu la socotela, ma încă ei se dau de cei *nevinovați* și încă ei striga în gur'a mare, că sunt periclitati . . . Da, că-ți cine vrea să-și omóre canele, i dîce, că e turbatu.

Dlu Dr. Brandia, dupa ce polemiză și să incurcă cu tōta lumea, (afore de Gur'a Satului, pentru-că vedî Dōmne dlui precumu se exprimă, n'are voia și neci tempu de a glumi) și dupa ce pretinse, ca redactorii să-i publice frumoșele sale corespondinție, se resolvi a se face ăra-si seriosu. De siguru pentru ca să se apuce de nou a studî legile uitate.

Har Domnului, celu pučinu nu vomu mai fi siliti a cetî flăcările dsale. —

Anecdote.

(§) Profesorele de fisica esplică o data invetiaceiloru sei despre pil'a (plumbu. rotitura) meclenburgiana, că crepata în două și golita de aeru, asiă se lipesc de sine insasi, în cătu neci 15 cai nu o potu despartî, ce necredindu doi auscultatori, cari erau mai slabuti în studii, dēr' cu atatu mai grosavi la putere, au probatu a despartî susnumit'a pila, deslipindu-o cu celu mai bunu succesu.

Profesorele atunci a dîsu: n'asiu fi crediutu, că ce nu potu despartî 15 și 30 de cai, să desparta doi magari.

(§) Unu tieranu intră odata într'o pravalia ce portă firm'a: „La canele negru“, și intalindu-se tocmai cu domnulu pravaliei, l'a întrebatu întru unu tonu naivu:

— Me rogu, jupune! D'Ta esci, . . . D'Ta esci? . . . acel'a . . . no . . . . . acel'a? . . .

— „Cine?“ ilu întrebă laconicesce negutiatorulu.

— Dēr D'Ta esci? . . . mi-e rusîne, Dieu! . . . .

— „Nu-ți fia rusîne nemicu, spune pre cine cauti?“

— D'a-poi pe . . . jupunulu canele negru.

(Anecdota lui Stu Petru.) — Unu omu se presenta la pōrt'a raiului și bate încetu.

— Cine e? — întrăba Stu Petru înainte de a deschide.

— Omu bunu, — response celu de-afore.

— Nu e de ajunsu atât'a. Spune-ți numele.

— Omulu i spune numele. St Petru și-pune ochelarii și caută în protocolu.

— Esci însemnatu pentru purgatoriu, response elu dupa ce a cautatu.

Omulu inse starnescă atātu de multu se între, în cătu Santulu Petru recise ascultandu-lu, și deci i dîce:

— Ei bine, consentiu să facu o exceptiune pentru tine. Ai fostu înoratu?

— Da, mare sante.

— Atunci ti-ai facutu dejă purgatoriulu pe pamentu. Poti intră.

Santulu Petru se gatesce a-i deschide, candu noulu venitu, voindu să se arete zelosu, începū:

— Credu că mi-am facutu și purgatoriulu pe pamentu, ba încă îndouitu, că-ți m'am înoratu de două ori.

Santulu Petru atunci puse chiai'a la locu și dîse:
— Cumu? Te-ai înoratu o data, sciai ce este căsatori'a, și desi nu te a silitu nimene, ai luat u a dōu'a femeia? Esci fōrte natareu, amice, ca să poti fi prîmitu în raiu. Du-te în iadu.

Și cu aceste Santulu Petru se retrase.

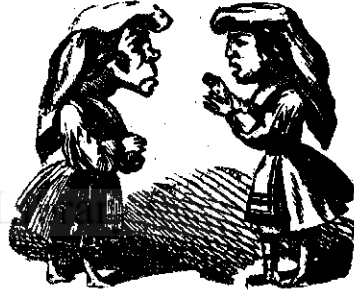
TAXA SI MAND'A.

T. Da ore de tréb'a nefericitiloru tofaleni ce s'a alesu?

M. Ce mai întrebare siōda. — D'a-poi nu scii tu, că pana candu b. Aporu, falniculu aristocratu magiaru, e în capulu Tablei d'în Muresu-Oșiorheiu, pana atunci procesele romaniloru se voru deliberă ca și pana a-ci. . . . .

TRĒNC'A SI FLENC'A.

T. Scii de ce me ciudescu eu?

F. Sum curiosă.

T. Că pentru ce nu potemu fi și noi alese ca reprezentante la congresulu d'în Sibiu.

F. Și deca amu potē fi alese?

T. Asi face propunere: că de acuma nainte unii popi și protopopi să nu pōta tienē decațu numai o gazdoia.

Gur'a Sacului.

➡ Ama intratu în triluniulu alu 4-le, candu abonamintele au a fi reinnoite. Condițiunile romanu cele vechi; dera romanii arete nou zelu, întru partizirea districiei romane!

➡ Procesulu de pressa intentatu în contr'a diurnalelui nostru se ia în desbatere, la curtea juratiloru d'în Aradu, în 24 Octomvre, dupa stiūlu nou, demanēti'a la ōr'a 9. Amu facutu acēst'a animavertare în bun'a sperantia, că romanii se voru interesă și de acestu actu romanescu.

Dlu I. B. în *Bucov'a*: este prē frumosu dela D'Ta. Corespondinție despre cele ce se petrecu la militia le vomu primî cu placere.

An d. löbl. Theat. & Cas. Verein in O.: das Abonnement vierteljährig für unser Blatt ist 2 fl. und nicht 1 fl. 50 kr. Bitten wir um den Rest auch.

Dlu S. F. P. în *Somostelnicu*: dă ni Dōmne multi ca D'Ta, și fi siguru că n'amu desperă. Cererea ti se va respectă; dēr' de datina nu te lasă.

Vegyes ajku t. olvasd egyetnek B.: ujlag tisztelettel emlékeztetjük, hogy lapunk ára 2 frt és nem 1 frt 50 kr. kérjük tehát a hiányzott 50 krt is.

Dlu S. T. în *Alb'a-jull'a*: multumimu pentru nobil'a-ti promisiune. Da, numai dandū umerulu la umeru vomu potē progressă.

Lui V. în L. — Pardonu, că amblandu pe la voi, nu te-am potutu cercetă. Caus'a au fostu lucrurile oficiose și grab'a. Dēr'a cobz'a ce-ți mai faec?